

80%-versie

Kernagenda

2027-2031

Economisch domein

Economisch domein (ED)

Inleiding

In onze regio maken we werk van economische ontwikkeling binnen de context van brede welvaart. Brede welvaart is het gelijktijdig meewegen van ecologische, economische en sociale aspecten om de kwaliteit van leven, nu en in de toekomst, hier en elders, te verbeteren. Het gaat verder dan alleen economische groei (materiële welvaart) door breder te kijken naar aspecten als gezondheid, milieu, sociale cohesie en welzijn. Brede welvaart rust daarmee op drie, met elkaar interacterende pijlers: een sociale, economische en ecologische pijler. Op de route naar brede welvaart, is het dus belangrijk om ook de economische pijler vitaal te houden én bij te dragen aan de andere twee pijlers. Alleen met drie pijlers die elkaar ook versterken is er sprake van brede welvaart. De afgelopen jaren is een stevig fundament gelegd voor een regio die inzet op brede welvaart: een economie die waarde creëert op een manier die duurzaam, inclusief en toekomstbestendig is. De samenwerking tussen gemeenten, onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke partners heeft zich ontwikkeld tot een sterke regionale structuur die aansluit bij het verdienvermogen van de toekomst.

Opgaven

Opgaven waar we voor staan worden steeds complexer. De regio wordt geconfronteerd met grote transities die elkaar beïnvloeden: de omslag naar een circulaire economie, toepassing van nieuwe technologieën (AI, robotisering, digitalisering, etc.) en de energietransitie. Deze transities raken de kern van onze economie: ze bepalen hoe bedrijven produceren, innoveren en concurreren. Ze vragen om nieuwe vaardigheden, nieuwe infrastructuur en nieuwe vormen van samenwerking. De regio kan deze veranderingen niet beschouwen als losse ontwikkelingen. Ze vormen samen de voorwaarden voor een toekomstbestendige economie. Tegelijkertijd groeit de spanning tussen economische ambities en fysieke grenzen. De regio kent sterke clusters in logistiek, maakindustrie, vrijetijdseconomie, zorg en onderwijs, maar de ruimte om te groeien is schaars. Bedrijventerreinen zijn vol, energienetten lopen tegen hun grenzen aan, de druk op de leefomgeving neemt toe en er is sprake van structurele krapte en een veranderende arbeidsmarkt. De vraag is niet óf we kunnen groeien, maar hoe we kunnen groeien binnen de grenzen van ruimte, energie en arbeid. Economische ontwikkeling moet slimmer, selectiever en meer gericht op waardecreatie dan op volume. Dat vraagt om een regionale aanpak waarin we ruimte efficiënter kunnen benutten, bedrijven toekomstbestendig maken en de arbeidsmarkt te laten aansluiten op de economie van de toekomst.

Koers

Deze opgaven vragen om een gezamenlijke regionale koers. Een koers die voortbouwt op de basis van de afgelopen jaren, maar waarin ook nieuwe keuzes worden gemaakt. Daarom werken we in de Kernagenda 2027 – 2031 aan drie overkoepelende opgaven die richting geven aan de economische ontwikkeling van Hart van Brabant: **Kwalitatieve groei binnen beperkte ruimte, Aanjagen en versterken toekomstbestendig ondernemerschap en Versterken van human capital in de regio**. Deze opgaven samen vormen de basis voor een regio die wil blijven groeien, maar dat wil doen op een manier die duurzaam, inclusief en toekomstbestendig is.

Het is duidelijk dat er de komende bestuursperiode veel werk ligt op het gebied van economische ontwikkeling. Gelukkig staan we er als samenwerkende gemeenten niet alleen voor. In onze regio hebben we een lange traditie van samenwerking op verschillende niveaus en in verschillende verbanden. Soms ligt afstemming met één of enkele gemeenten voor de hand. In andere gevallen is bovenregionale samenwerking nodig, bijvoorbeeld binnen de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) of met Brainport. Daarnaast werken in Hart van Brabant de gemeentelijke overheden ook nauw samen met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties (multihelix). Dat doen we in Midpoint Brabant dat mede verantwoordelijk voor het vormgeven en uitvoeren van de economische koers van onze regio. Dit hebben we zo vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van Regio Hart van Brabant. De regio verleent subsidie aan Midpoint Brabant om zich te focussen op die economische opgaven waar regionale schaal en multihelix-samenwerking essentieel zijn.

Wat zijn de opgaven?	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
ED 1. Kwalitatieve groei binnen beperkte ruimte <i>In samenhang met de opgave FD3. 'Benutten bestaande bedrijventerreinen en programmering nieuwe terreinen' in het fysieke domein</i>	We willen bereiken dat de beschikbare en schaarse ruimte voor economie in onze regio optimaal wordt benut. Bestaande bedrijventerreinen worden intensiever gebruikt, zijn aantrekkelijke werkmilieus en multimodaal bereikbaar voor goederen en personen. Bedrijven gaan efficiënter om met ruimte, energie en grondstoffen en dragen daarmee bij aan een circulaire en toekomstbestendige economie. Zo realiseren we economische groei met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving. Hier horen ook keuzes bij welke bedrijven waar passend zijn, zowel op bedrijventerreinen als toeristisch recreatieve bedrijven in en rondom de natuur.	▪ Vanuit ons gezamenlijke economisch toekomstbeeld geven we uitvoering aan de regionale afspraken uit het Afsprakenkader Bedrijventerreinen over de ontwikkeling, herstructurering en intensivering van bedrijventerreinen. ▪ We maken afspraken over een evenwichtige programmering en transformatie van bedrijventerreinen. ▪ We maken de economische, maatschappelijke en arbeidsmarktwaarde van de sector vrijetijdseconomie beter zichtbaar en meetbaar. Door middel van monitoring, onderzoek en datagedreven inzichten bieden we een stevige basis voor profilering, investeringsbeslissingen, ondernemerschap, arbeidsmarktontwikkeling en ruimtelijke keuzes binnen de regio. ▪ We benutten provinciale en regionale kennis en data om bezoekersstromen, economische effecten en draagkracht van gebieden beter inzichtelijk te maken. ▪ Bij nieuwe ontwikkelingen maken we vanuit het economisch perspectief keuzes over de inzet van schaarse ruimte in samenhang met andere maatschappelijke opgaven. ▪ We stimuleren de overgang naar een circulaire economie, waarin bedrijven efficiënter omgaan met energie en grondstoffen, het veiligstellen en hergebruiken van kritieke materialen en de ontwikkeling van een evenwichtig netwerk van grondstoffenhubs en circulaire ambachtscentra in de regio. ▪ We doen onderzoek (op SRBT-niveau) naar gezamenlijke oplossingen voor de verbetering van de bereikbaarheid van bedrijventerreinen en recreatiegebieden.

Wat zijn de opgaven?	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
ED 2. Aanjagen en versterken toekomstbestendig ondernemerschap	We willen bereiken ondernemers in Hart van Brabant beter in staat zijn om toekomstbestendig te groeien. Ondernemers worden weerbaarder en wendbaarder in transities rond digitalisering, AI, circulariteit, verduurzaming, automatisering, energie en arbeidsproductiviteit. Daardoor ontwikkelen bedrijven zich tot productievere, innovatievere en duurzamere ondernemingen die economische én maatschappelijke waarde creëren. We versterken een ondernemerschapsklimaat waarin alle ondernemers betere kansen krijgen om te ontstaan, door te groeien, te innoveren en verbonden te blijven met de regio. We stimuleren ondernemerschap dat niet alleen economische waarde creëert, maar ook bijdraagt aan maatschappelijke opgaven, een aantrekkelijke leefomgeving en een gastvrije regio. Zo versterken we het verdienvermogen, de leefbaarheid van dorpen en steden en brede welvaart voor inwoners en bezoekers.	▪ We versterken onze regionale ondernemersdienstverlening en werken aan één centrale, herkenbare en toegankelijke ondersteuning van ondernemers (Onderneming Centraal). ▪ We ondersteunen ondernemers bij transities. Daarbij verbinden we ondernemers aan kennis, talent, expertise, financiering, netwerken en markten. ▪ We versterken de innovatiekracht van de regio door samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen, onderwijs en overheid om technologische en maatschappelijke transities te stimuleren. Hiermee bevorderen we toekomstbestendig ondernemerschap. ▪ We verbeteren de voorwaarden voor starters, startups en scale-ups om te ontstaan en door te groeien, met bijzondere aandacht voor ondernemingen die economische én maatschappelijke waarde creëren. ▪ We brengen kansrijke bedrijven en hun positie in bovenregionale waardeketens scherper in beeld. Op basis daarvan versterken we ketens, clusters en samenwerkingsverbanden waarin bedrijven kunnen doorgroeien naar meer productiviteit, innovatie en toegevoegde waarde. ▪ We werken met andere regio's, de provincie en nationale en Europese partners samen waar kennis, markten en waardeketens daarom vragen.

Wat zijn de opgaven?	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
ED 3. Talent als motor van economische ontwikkeling <i>In samenhang met de opgave SD4. 'Meedoen' in het sociale domein</i>	In een krappe en veranderende arbeidsmarkt (technologie) willen we bereiken dat de regio voldoende talent aantrekt, ontwikkelt en behoudt om toekomstbestendig ondernemerschap en de economie van de toekomst mogelijk te maken. We willen dat mensen hun talenten kunnen ontwikkelen en betekenisvolle verbindingen kunnen aangaan met onderwijs, werk en de regio. We versterken samen met partners de mogelijkheden om een leven lang te leren en te ontwikkelen. Werkgevers stimuleren we om te investeren in aantrekkelijk, toegankelijk en gezond werk en in de ontwikkeling van werkenden. Zo ondersteunen we mensen en organisaties om met veranderingen in werktechnologie en samenleving om te gaan. We willen de arbeidsproductiviteit vergroten en zo bijdragen aan toekomstbestendige bedrijven, goed werk, sterke voorzieningen en brede welvaart.	▪ Vanuit het economisch domein dragen we bij aan de meerjarenagenda van de arbeidsmarktregio Midden-Brabant. Arbeidsmarktprioriteiten en gezamenlijke dienstverlening stemmen we af via het Regionaal Beraad en het Werkcentrum. Met Midpoint Brabant en andere partners maken we concrete afspraken over hun bijdrage, uitvoering en verantwoording. ▪ We voeren, samen met partners, de gezamenlijke regionale human-capitalagenda uit. Daarin verbinden we de huidige en toekomstige vraag van werkgevers aan onderwijs, scholing en ontwikkeling van talent. ▪ We versterken de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs door regionale bedrijven, maatschappelijke vraagstukken en kansrijke waardeketens te koppelen aan opleidingen, praktijkgericht onderzoek en hybride leer- en werkomgevingen. ▪ We ondersteunen regionale bedrijven om aantrekkelijke ontwikkel- en loopbaanmogelijkheden te bieden, zodat mensen zich met de regio kunnen verbinden. ▪ We ondersteunen een Leven Lang Ontwikkelen en verbeteren de toegang tot scholing en ontwikkeling met een duidelijke focus op werkenden, ondernemers, werkzoekenden en zij-instromers. ▪ We stimuleren slimmer werken en anders organiseren. We ondersteunen werkgevers bij technologische en sociale innovatie die het werk productiever, toegankelijker en aantrekkelijker maakt, met betrokkenheid van werkenden. ▪ We benutten het beschikbare arbeidspotentieel beter en stimuleren instroom, doorstroom en overstappen tussen sectoren. We werken daarbij samen over domein- en regiogrenzen heen wanneer de arbeidsmarkt en economische waardeketens daarom vragen.